

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף תשע"ז, 2017
מספר השאלון: 011282
שם התלמיד/ה: _____

עברית: הבנה והבעה

הוראות לנבחן

- עברית: הבנה, הבעה ולשון
על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית
א. משך הבחינה: שתיים.
ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.
חלק ראשון — הבנה והבעה — 60 נקודות
פרק א: הבנת הנקרא — 35 נקודות
פרק ב: הבעה — 25 נקודות
חלק שני — לשון: תחביר ומערכת הצורות — 40 נקודות
סה"כ — 100 נקודות
ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
ד. הוראות מיוחדות:
(1) יש לקרוא את הטקסטים שבנספח ולענות על השאלות בגוף שאלון זה, לפי ההוראות.
(2) לכתוב טיוטה אפשר להשתמש בעמודים האחרונים (20–21) של השאלון.
ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.
נספח: טקסטים.

בהצלחה!

השאלות

חלק ראשון — הבנה והבעה (60 נקודות)

לפניך שני טקסטים. קרא אותם, וענה על השאלות בשאלון המחברת המצורף.
קרא את הטקסטים 1–2 שבנספח המצורף, וענה על השאלות בפרקים שלפניך.
הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני. (במסגרת)

פרק א: הבנת הנקרא (35 נקודות)

בפרק זה ענה על כל השאלות 1–4.

פרק ב: הבעה (25 נקודות)

בחר באחד מן הנושאים 5–6, וכתוב עליו מאמר בהיקף של כ-300 מילים לפי ההוראות. תוכל לכתוב טיוטה בעמודים 8–9.

1. (12 נקודות)

א. מהי עמדתו של כל אחד מן הכותבים כלפי השימוש באמוג'י במקום בשפה הכתובה? (6 נקודות)

ב. הבא נימוק אחד של כל אחד מן הכותבים, המבסס את עמדתו. (6 נקודות)

2. (6 נקודות)

על פי טקסט 1, ציין שתי בעיות שעלולות להתעורר בתרגום של טקסט כתוב לסמלי אמוג'י. (6 נקודות)

3. (8 נקודות)

א. לפניך חמש שאלות. הקף את מספרי השאלות שיש עליהן תשובה בטקסטים. (4 נקודות)

(1) מה גרם להתפשטות האמוג'י בעולם?

(2) מדוע ילדים מעדיפים להשתמש בשפת האמוג'י יותר ממבוגרים?

(3) האם שפת האמוג'י תיכנס בעתיד לתכנית הלימודים?

(4) איזו צורת תקשורת הייתה נפוצה באינטרנט לפני האמוג'י?

(5) כיצד קובעים את הסמלים שייכנסו ללוח האמוג'י?

ב. מתוך שני הטקסטים, כתוב את התשובות על השאלות שהקפת. (4 נקודות)

4. (9 נקודות)

א. מהי המלצתו של כותב טקסט 2 לגבי חינוך הילדים בעידן השימוש באמוג'י? (4 נקודות)

ב. קרא את הקטע שלפניך וענה על השאלה שאחריו.

במחקר חדש התגלה שבגלל ההבדלים בין מערכות ההפעלה של טלפונים חכמים, סמלי האמוג'י אינם זהים בכל המכשירים ועקב זאת אין להם משמעות אחת מוסכמת. לדוגמה, החיוך הקורן (grin) נראה בסוג מסוים של טלפונים שלילי ומלחיץ יותר מבסוג טלפונים אחר. במילים אחרות, עד שלא ייווצר קוד אחיד לכל מערכות ההפעלה של המכשירים המגוונים, ייתכן שתאלצו לסבול קצרים בתקשורת או לתקשר בדרך אחרת, למשל באמצעות אותיות ומילים.
(מעובד על פי אופיר ארצי [12 באפריל 2016]. זהירות: האמוג'י שלכם לא תמיד נראים כמו שאתם חושבים. אוזר מ־<http://www.tgspot.co.il>)
לדעתך, מה היה חושב כותב טקסט 2 על הקטע שלעיל? נמק. (5 נקודות)

5. (25 נקודות)

השימוש באמוג'י היה נפוץ בעבר בעיקר בהודעות טקסט מידיות, וכיום הוא מתרחב לתחומים חדשים, כמו פרסום או תכתובות בעבודה.
כתוב מאמר טיעון, ובו הבע את עמדתך בנוגע לשאלה אם ראוי לשלב אמוג'י בימינו בכל סוגי הכתיבה ואף בכתיבה רשמית: מכתבים רשמיים, עבודות אקדמיות, עיתונות, ספרי עיון וכדומה. נמק את דבריך באמצעות דוגמאות.

6. (25 נקודות)

יש הטוענים שהחיבור התמידי לרשתות החברתיות המאפיין את דורנו פוגע בתקשורת הבינאישית, המתרחשת פנים אל פנים, ומעצים את הניכור החברתי. לעומת זאת, יש הרואים ברשתות החברתיות כלי שמחזק את הקשרים בין בני אדם.
כתוב מאמר טיעון, ובו הבע את דעתך על התמורות בקשרים החברתיים בין בני האדם בעידן הדיגיטלי. נמק את דבריך באמצעות דוגמאות.

חלק שני — לשון: תחביר ומערכת הצורות (40 נקודות)

בפרק זה שש שאלות: שלוש מתחום התחביר (7–9) ושלוש מתחום מערכת הצורות (10–12).
ענה על ארבע מן השאלות 7–12 (לכל שאלה — 10 נקודות).
בשאלות שתבחר, ענה על כל הסעיפים.

תחביר

7. (10 נקודות)

- לפניך ארבעה משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.
- האמוג'י משמש להבעת משמעויות של דברים באמצעים גרפיים.
 - בשנים האחרונות אנו עדים לעלייה בשימוש בשירותי הודעות טקסט מידיות כמו "וואטסאפ".
 - עם התפשטות ההודעות המידיות גבר גם השימוש באמוג'י במקום במילים.
 - השימוש באמוג'י חוסך זמן, ולעתים הוא מגשר בין אנשים דוברי שפות שונות.

- א. הקף את המשפט היוצא דופן מבחינת הסוג התחבירי.
- ב. ציין את הסוג התחבירי של המשפט שהקפת: פשוט, מורכב או איחוי (מחובר). _____
- ג. ציין את הסוג התחבירי המשותף לשלושת המשפטים האחרים. _____
- ד. הקף את התפקיד התחבירי של המילים המסומנות בקו במשפטים.
 אמצעים גרפיים: תיאור, מושא, לוואי, נשוא
 השימוש: מושא, תיאור, נשוא, נשוא
 אמוג': לוואי, מושא, תיאור, תמורה
 זמן: נשוא, נשוא, לוואי, מושא
- ה. בכל אחד מן המשפטים שלפניך, הקף את הצורה המודגשת הנכונה, ונמק את בחירתך במונחים לשוניים.
- האמוג'י מבטא באמצעים גרפיים רעיונות מקוריים / מקוריות. _____ נימוק: _____
 - ציורי המערות נותנים / נותנות מקום לביטוי אישי ייחודי. _____ נימוק: _____

8. (10 נקודות)

- א. לפניך שני משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.
- I. לפעמים ההבנה של שפת האמוג'י טובה יותר מהבנת המילים שהיא (1) מחליפה.
- II. האמוג'י הוא (2) אוסף אקראי של ציורים, והוא (3) מבטא מגוון של רגשות.
- (1) ציין את הסוג התחבירי של כל אחד מן המשפטים: פשוט, מורכב או איחוי (מחובר).
 משפט I _____ משפט II _____
- אם המשפט מורכב — תחם את הפסוקית, וציין את תפקידה התחבירי (משלימת שם או משלימת פועל).
- אם המשפט הוא משפט איחוי (מחובר) — תחם את איבריו.
- (2) • איזו מן המילים המסומנות בקו יוצאת דופן מבחינת תפקידה התחבירי? כתוב את מספרה: _____
- מהו התפקיד התחבירי של המילים האחרות המסומנות בקו? _____
- (3) המר את משפט II במשפט מסוג תחבירי אחר, אך שמור על משמעותו.

ב. לפניך משפט מורכב.

לירן שוויד, כותב טקסט 1, ציין שלדעתו השימוש באמוג'י במקום בשפה הכתובה ייהפך לחלק נרחב יותר בתקשורת בין בני אדם.

(1) תחם את הפסוקית במשפט, וציין את תפקידה התחבירי: לוואי, מושא או תיאור.

(2) הקף את התפקיד התחבירי של המילים המסומנות בקו.

כותב טקסט 1: לוואי, תמורה, נושא, נשוא

בתקשורת: תיאור, מושא, לוואי, נשוא

(3) כתוב את המשפט במבנה של דיבור ישיר.

9. (10 נקודות)

א. לפניך חמישה משפטים. כתוב מתחת לכל משפט מהו הקשר הלוגי של המשפט, העתק את המילה (או הצירוף) המבטאת את הקשר הלוגי וכתוב מילה אחרת המבטאת את אותו קשר לוגי.

• אף כי שפת האמוג'י מוגבלת, היא שפה ברורה מאוד.

הקשר הלוגי: _____

המילה במשפט המבטאת את הקשר הלוגי: _____

מילה אחרת המבטאת את אותו קשר לוגי: _____

• אנשים מכל קצוות העולם משתמשים באמוג'י כדי לגשר על פערי שפה.

הקשר הלוגי: _____

המילה במשפט המבטאת את הקשר הלוגי: _____

מילה אחרת המבטאת את אותו קשר לוגי: _____

• אם נשתמש באמוג'י שימוש נכון נוכל לשמור על שפה כתובה עשירה.

הקשר הלוגי: _____

המילה במשפט המבטאת את הקשר הלוגי: _____

מילה אחרת המבטאת את אותו קשר לוגי: _____

• השימוש הרב באמוג'י גורם לדילול השפה הכתובה.

הקשר הלוגי: _____

המילה במשפט המבטאת את הקשר הלוגי: _____

מילה אחרת המבטאת את אותו קשר לוגי: _____

• השפה הכתובה לא תיעלם גם אם רוב התקשורת הבינאישית תתנהל באמצעות אמוג'י.

הקשר הלוגי: _____

המילה במשפט המבטאת את הקשר הלוגי: _____

מילה אחרת המבטאת את אותו קשר לוגי: _____

ב. המר את המשפט הראשון (הפותח ב"אף כי...") במשפט מסוג תחבירי אחר, אך שמור על הקשר הלוגי שבו.

מערכת הצורות

10. (10 נקודות)

לפניך טבלה.

בעמודה הימנית בטבלה יש פעלים מודגשים.

השלם (במקומות הלבנים בלבד) את המידע הנדרש בנוגע לכל פועל.

(אין צורך לכתוב משפטים)

(המשבצות המסומנות מוצללות בשאלון – אין למלא אותן.)

הפועל	השורש	הבניין	שם הפועל (מאותו השורש ומאותו הבניין)	שם פעולה (מאותו השורש ומאותו הבניין)
בניסיון לתרגם טקסט לשפת האמוג'י נְתַקְלְתִי במגבלות רבות.				
שפת האמוג'י מְצַיֶּגֶה דימויים הלקוחים מעולם הטבע והחי.				
בשנת הלימודים הבאה יחל פרויקט חדש, ובו יִצַר כל תלמיד סמלי אמוג'י חדשים.				
אנשים מכל העולם מְשַׁתְּמִים יום־יום באמוג'י.				
כיום נְתַנֶּת האפשרות להביע משמעות דרך סמלים.				
נְאַרְגֵּן את הודעות הטקסט לפי נושאים.				

11. (10 נקודות)

א. לפניך משפטים, ובהם פעלים סבילים מודגשים.

— הדימויים שבשפת האמוג'י לקוחים מעולם הטבע והחי.

— לוח האמוג'י מכר היטב לכל מי שמתכתב ב"וואטסאפ".

— הספר "מוכי דיק" תרגם לשפת האמוג'י.

— מאמרים רבים נכתבו על השימוש ב"סלנג הרשת".

בטבלה שלפניך כתוב את השורש, הבניין והזמן של כל אחד מן הפעלים הסבילים, וכתוב כל פועל בצורתו הפעילה. שמור על הזמן ועל הגוף של הפועל.

הפועל הסביל	השורש	הבניין	הזמן	הצורה הפעילה
לקוחים				
מכר				
תרגם				
נכתבו				

ב. לפניך שני משפטים, ובהם פעלים מודגשים.

I. בראשית ימי האינטרנט תקשרו בני הנוער זה עם זה ב"סלנג רשת".

II. אל תקשרו את החבילה חזק מדי.

בטבלה שלפניך נתח את שני הפעלים.

הפועל	השורש	הבניין	הגוף	הזמן
I. תקשרו				
II. תקשרו				

ג. לפניך חמישה זוגות של שמות פעולה. הקף את הזוג שבו שמות הפעולה אינם מאותו בניין.

כפרה — מקגור

המנעות — הצטברות

נסיעה — דאגה

התמסרות — הזדמנות

הצעה — השג

12. (10 נקודות)

א. לפניך רשימת שמות. מיין אותם בטבלה שלפניך, לפי דרך התצורה שלהם.

תְּקֻשָּׁת, מְהוּת, מְגִבֵּלָה, מִיָּדִי,

תְּחֻלִּיָּה, מִסָּע, פְּרֻשָּׁנוּת, רְגֻשׁוֹן

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי

במה שונה המילה הִיִּסְטוֹרִיָּה מן המילים שבראש השאלה? _____

ב. לפניך חמישה צירופים.

(1) הקף את הצירופים ששתי המילים בהם נוצרו באותה דרך תצורה.

כָּתַב קְדוּם

מְחֻשְׁבָּה שְׁטָחִית

שִׁחָקָן כְּדוּרְסָל

עֲתוֹן יוֹמִי

מְדַרְחוֹב עִירוֹנִי

(2) העתק את הצירופים שהקפת (כל צירוף בשורה חדשה) וציין מהי דרך התצורה המשותפת לשתי

המילים בכל אחד מן הצירופים.

ג. לפניך שני משפטים, ובהם שמות מודגשים.

— לפסנתר יש מְנַעֵד רחב.

— הלכנו במורד הנהר לכיוון המְפִּל.

(1) ציין את דרך התצורה של כל אחד מן השמות.

מְנַעֵד _____

מְפִּל _____

(2) ליד כל אחד מן השמות האלה כתוב דוגמה לשם אחר שנוצר באותה דרך תצורה.

מְנַעֵד _____

מְפִּל _____

ד. במשפט שלפניך הקף את הצורה הנכונה של שם העצם המודגש, ונמק את תשובתך.

הסְפָר הידוע התחיל לעבוד בִּמְסַפְּרָה / מְסַפֵּרָה של ירון.

נימוק: _____

נספח 1 – מאמרים

טקסט 1

כשאת כותבת סמיילי, למה את מתכוונת?

לירן שוויד

בעולם המודרני נדמה שנוצרה אפשרות להתבטא ללא מילים, באמצעות סמלים מצוירים המכונים אֶמוג'י.

המילה אמוג'י (emoji) מקורה בשפה היפנית, והיא הלחם של שתי מילים: e – תמונה או ציור, moji – דמות. האמוג'י הוא אמצעי ביטוי גרפי ומשתמשים בו בתקשורת מקוונת, ובעיקר בשירותים שנועדו לשליחת הודעות מידיות (כמו "וואטסאפ"). בשנים האחרונות אנחנו עדים לשימוש הולך וגובר בשירותים כאלה, וכך גם לשימוש באמוג'י הבא להחליף מילים בסמלים. שימוש זה באמוג'י חוסך זמן, והוא אף נהפך למעין שפה כלל-עולמית משום שהוא יכול לגשר בין אנשים שאינם דוברים את אותה השפה.

10 | האמוג'י המשמש אמצעי ביטוי חלופי הביא אותי לערוך ניסוי. מטרתי הייתה לנסות לתרגם טקסט של הוגה דעות סיני מסינית לשפת האמוג'י. ההנחה הראשונית שלי הייתה שהמשימה תהיה קלה משום ששפת האמוג'י היא למעשה המרה של השפה הכתובה לסמלים, ומשום שאני בקיא בשפת האמוג'י. אולם עם הזמן גיליתי שלאמוג'י יש מגבלות של שפה.

15 | בלוח האמוג'י הסטנדרטי יש 825 סימנים, ואף על פי כן יש מושגים שאינם מיוצגים בו. לדוגמה, כשניסיתי לתרגם את המושג הנפוץ ביותר בהגות הסינית "דאו" (דרך), נתקלתי בבעיה, שכן אין אמוג'י שמזכיר את משמעות המילה "דרך" במונח בהגות הסינית. לפיכך הלכתי ובחרתי טקסט אחר, אף הוא כתוב בסינית, שבו מרבית הדימויים לקוחים מעולם הטבע והחי. מצאתי כי מושגים מתחומים אלה 20 | מיוצגים במלואם בשפת האמוג'י.

אף על פי שכל אדם עלול לפרש בדרך שלו טקסט הכתוב בשפת האמוג'י, אין שוני אמיתי בין המילים לסמלים, שכן אלה בסך הכול שתי דרכים מקובלות להביע משמעות. ייצוג של העולם באמצעות סמלים נעשה כבר בעת העתיקה. מראשית התפתחות השפה, השתמש האדם בציורים כדי לייצג קווי נוף, בעלי חיים ועוד. 25 | בה בעת אפשר לטעון כי השימוש באמוג'י מעיד לא רק על חיקוי של העולם הקדמון אלא גם על התקדמות מסוימת בתקשורת: ראשית, האמוג'י הוא כלל עולמי, ועל כן הוא מגשר בין דוברי שפות שונות זו מזו; שנית, האמוג'י מציג את הדבר עצמו, בניגוד למילה שהיא ייצוג שפתי ובלעדי המשמעות שנלווית אליה היא חסרת כל ערך. שפת האמוג'י, על אף היותה מוגבלת, מצליחה להביע משמעות, 30 | והיא עושה זאת לפעמים טוב יותר מן המילים שהיא מחליפה.

לנוכח המגמה ההולכת וגוברת של השימוש באמוג'י במקום במילים, באוקטובר 2014 הוסיפה חברת מייקרוסופט למנוע החיפוש שלה "בינג" (Bing) תמיכה בחיפוש באמוג'י. כלומר, אפשר להקליד בשורת החיפוש סמל כלשהו, או צירוף של סמלים מלוח האמוג'י, ולקבל תוצאה מתאימה. אולם מנוע החיפוש הזה עדיין אינו יודע לזהות את המשמעות המטפורית של כל הסמלים והצירופים שלהם.³⁵ למשל, תוצאות החיפוש של צירוף המורכב מסמל של לב וסמל של עוגה יהיו עוגה בצורת לב או "איך להכין עוגה בצורת לב" אך לא יובילו לפורום של אוהבי עוגות. כלומר, מנוע החיפוש עדיין אינו יודע לזהות את הרעיון המופשט "אהבה" של סמל הלב. נראה שהקושי האמתי הוא לזהות משמעויות כאשר הן שונות מן המובן הבסיסי של העצם המשתקף בכל סמל, אך סביר להניח שעם הזמן יפתחו את מנוע החיפוש גם בכיוון זה.

איני טוען שבעתיד הנראה לעין תיהפך השפה הכתובה לשפה של סמלים מצוירים, אך אני בהחלט מאמין שהשימוש באמוג'י במקום בשפה הכתובה יתפוס חלק נרחב יותר בתקשורת בין אנשים. צורת תקשורת כזאת תהיה בבחינת חזרה אל המקורות הקדמוניים שלנו, ואולי אפילו תשפר את התקשורת בינינו.

מעובד על פי שויד, ל' [2 בנובמבר 2015]. כשאת כותבת סמיילי, למה את מתכוונת? אלכסון, כתב עת דיגיטלי בתחומי המדע, הפילוסופיה, התרבות והאמנות. אוהזר מ־alaxon.co.il.

טקסט 2

רגשונים אינם שפה!

אברום רותם

במאמר זה נדבר בקצרה על הרגשונים (emoticons) — "אמוג'י" ודומיהם — ועל הקשר השגוי שנוהגים לעשות בינם לבין השפה. התקשורת באמצעות רגשונים היא נלעגת, לא־אישית, עקרה מרגש ומלאכותית. לא רק שאמות המידה שלה אינן של שפה, אלא שהיא גם מחליפה את התקשורת האנושית.⁵ לרגשונים היסטוריה קדומה בהרבה מלסמלים מצוירים כמו אמוג'י המשמשים כיום בהודעות כתובות ממכשירים חכמים. הרגשונים הם נגזרת, מעין תת־מחלקה של "שפה חזותית", שהיא תקשורת באמצעות תמונות, ציורים, סמלים ואמצעים נוספים, תקשורת שמלווה את החברה האנושית מקדמת דנה. הכתב הראשון היה חזותי, והוא נראה כמו רשמים אנושיים של המציאות מראשית ההיסטוריה האנושית.¹⁰ ציורי המערות בספרד ובצרפת הם כנראה התייעוד הקדום והידוע ביותר לכתב זה. בקנה מידה היסטורי, החלו רק לאחרונה לכתוב בכתב המוכר לנו כיום — ציורים שנהפכו לסמלים, למילים ולאותיות. באמצעות סמלים אלה אנו מרכיבים מילים ומשפטים שיש להם משמעות מוסכמת, הברורה למרבית חברי קהילה מסוימת.

15 מי שרואה ברגשונים ובפרט באמוג'י חידוש או אף תקווה חדשה לאמצעי תקשורת |אוניברסלי, כדאי שיציץ בהיסטוריה של התקשורת הבינאישית בכתב. עוד בראשית ימי האינטרנט השיח הציבורי המציא לעצמו "סלנג רשת" שהתאפיין בקיצורים רבים, ואופנה זו התפשטה לכל עבר. הוגי דעות טענו שהתפתחה שפה חדשה המאפשרת תקשורת בינלאומית ושתביא לאיחוד האנושות כולה. מאמרים 20 נכתבו והרצאות הושמעו על היות סלנג הרשת השפה הבאה של הילדים. לא מעטים אף ניסו להנחיל לילדי העולם את השפה הזאת, אך למגינת לבם היא נעלמה בתוך זמן קצר ואיננה עוד. הנוער נטש את סלנג הרשת לטובת רגשונים וייצוגים גרפיים. לנוכח ההיסטוריה הקצרה והעלובה של תרבות התקשורת הדיגיטלית המקוצרת, ראוי לקרוא בעין ביקורתית מאמרים העוסקים בשפת האמוג'י, השפה הבינלאומית החדשה.

25 במחצית השנייה של המאה ה-20 נוצרו רגשונים מסימני פיסוק ומסימנים אחרים, |לדוגמה: עצוב :- (סמילי :-) קורץ ומחייך ;-) מופתע :-0 ועוד. בית היוצר של האמוג'י החל את פעילותו בשנות התשעים בִּפְנֵי, ובשנת 2010 סמלי האמוג'י כבר היו דיירי קבע במכשירים הניידים בכל העולם. בשנת 2013 הוסף הערך "אמוג'י" למילון אוקספורד. כיום סמלי האמוג'י הם הדור החדש של התפיסה של השפה הבינלאומית, ועל כן נכתבים מאמרים רבים בנושא. בסוף מן הסתם גם הם יישטפו |בשינוי הבא.

אך בינתיים אנו עדים לניסיונות כתיבה מעניינים בשפת האמוג'י, לדוגמה תרגום הספר האלמותי "מוֹבִי דִּיק" לשפה זו. נשאיר לקוראים לשפוט אם אכן מדובר בשפה חדשה ופורצת דרך המאפשרת עומק ביטוי, או אולי בנסוגה לגרסה שטחית ומלאכותית של כתב הציורים הקדום, משחר הכתיבה האנושית. 35 רק נעיר שהציור של |האדם הקדמון במערות היה אישי וייחודי, ולא נבחר מסדרה של ציורים מוכנים מראש.

המגוון ההולך וגדל של סמלי האמוג'י איננו תחליף לשפה. מי שמשווה רצף אינ־סופי של איורים זעירים לכתב החרטומים המצרי הקדום למשל, אינו יודע מה הוא סח. התמונות בכתב המצרי הקדום מייצגות הברות קוליות ומעידות על דקדוק מורכב כמו בכתב של שפה מפותחת. סמלי האמוג'י הם אוסף אקראי 40 של ציורים |מלאכותיים מוכנים מראש, שמבטאים רגשות חד־ממדיים. הם אינם מאפשרים תקשורת סבירה משום שהצירוף שלהם נתון למרחב גדול מדי של פרשנות. מכאן שכל ההכרזות על "שפה חדשה של הילדים" חסרות משמעות מעשית שכן הן מדברות על מהות שאינה קיימת. הן זוכות להנהוני הסכמה בשיח הציבורי, המאופיין במחשבה השטחית, שאם מדובר במשהו חדשני שנעשה בו שימוש 45 במכשירי התקשורת החכמים |ודאי הוא טוב ונכון.

הרעיון שילדים צריכים שפה כזאת הוא משאלת לב שאינה מנומקת ואינה מושתתת על היגיון חינוכי כזה או אחר. הטיעון כי שפה זו היא אמצעי לשיפור יכולות ההבנה, ההפשטה והביטוי של הילד, בהשוואה ליכולתו לעשות זאת כיום בשפה המדוברת והכתובה, ודאי אינו טיעון משכנע.

50 |הנימוק האחר, שהקיצורים מאפשרים תקשורת בינאישית מהירה יותר, מעורר את השאלה למה בעצם צריך תקשורת מהירה יותר ומידית? כדי שלא נעצור לרגע לחשוב מה אנו שולחים בהיסח הדעת? כדי שנוכל לעשות זאת בנהיגה? בעבודה, כדי שהבוס לא יבחין?

55 כדאי לחזור למציאות, ויפה שעה אחת קודם. אני מציע לשוב ולהתמקד בהוראה ובלמוד של שפה עשירה ומגוונת שאנו דוברים וכותבים זה דורות, כדי שיהיה אפשר להתבטא באופן עמוק ומדויק יותר. אפשר בהחלט לגוון, לעטר ולהמחיש גם באמוג'י כזה או אחר, אך עדיף שלא לחשוב שמדובר בשפה, וודאי שלא לראות באמוג'י אמצעי שיש ללמדו או אמצעי העשרה חיוני ובעל משמעות המחליף את השפה הכתובה.

מעובד על פי רותם, א' [יולי 2015]. רגשונים אינם שפה! מתקונים לאתיקה. אוחר מ־ianethics.com.

כל הבגריות בלשון עם פתרונות מלאים: www.guyai.co.il/bagrut/lashon